

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Wypowiedź ustna - Czy popełniona przez człowieka zbrodnia ma wpływ na jego życie? Omów zagadnienie na podstawie fragmentu "Makbeta" Williama Szekspira i wybranych tekstów kultury.

William Szekspir

"Makbet" (akt V, scena I - fragmenty)

Wchodzi Lady Makbet ze świecą.

DAMA

Ale, patrz! nadchodzi! Właśnie, jak mówiłam, a na moje życie, głęboko uspiona. Patrz, patrz!

Zbliża się.

DOKTOR

Skąd wzięła to światło?

DAMA

Miała je przy sobie. Lampa pali się przy niej bez ustanku; taki jej rozkaz.

DOKTOR

Widzisz, że oczy jej są otwarte.

DAMA

Ale zamknięty ich zmysł widzenia.

DOKTOR

Co teraz robi? Patrz! Jak trze ręce.

DAMA

To ruch jej zwyczajny, jakby omywała ręce. Widziałam ją tak zajęta cały kwadrans bez przerwy.

LADY MAKBET

Ale tu zawsze jest plama. [...]

Precz stąd, przeklęta plamo! Precz! Powtarzam. — Raz, dwa! A więc czas już wziąć się do dzieła. Czarne jest piekło! Wstydz się, mój mężu, wstydz się! Być żołnierzem a trwożyć się! Czemuż się mamy lękać, że wie ktoś o tym, skoro nikt nie może zawezwać naszej potęgi do zdania liczby? Kto by jednak mógł myśleć, że starzec miał jeszcze tyle krwi w swoich żyłach!

DOKTOR

Czy słyszysz?

LADY MAKBET

Than Fife'u miał żonę; a gdzie ona teraz? Jak to? Nigdyż te ręce nie będą czyste? Dość tego! Mój mężu, dość tego! Twoje szaleństwo psuje wszystko.

DOKTOR

Oddal się! Oddal się! Dowiedziałaś się, czego nie należało ci wiedzieć.

DAMA

Jestem przynajmniej pewna, że ona powiedziała, czego nie należało jej powiedzieć.

LADY MAKBET

Czuć tu zawsze krwi zapach. Wszystkie kadzidła Arabii nie uwonna tej małej ręki. Och! och! och!

DOKTOR

Co za westchnienie! Bolesny ciężar przygniótł jej serce.

DAMA

Nie chciałabym takiego serca w moich piersiach za wszystkie honory jej ciała. [...]

PYTANIE 1

Sformułuj tezę interpretacyjną.

ODPOWIEDŹ

Po przeanalizowaniu powyższego fragmentu stwierdzam, że popełniona przez człowieka zbrodnia ma wpływ na jego dalsze życie.

.....

PYTANIE 2

Jak zbudowany jest utwór?

ODPOWIEDŹ

Jest to dramat. Zbudowany jest z dialogów. Ważną rolę odgrywają także didaskalia.

.....

PYTANIE 3

Określ czas akcji.

ODPOWIEDŹ

Jest to wieczór, o czym może świadczyć trzymana w ręku Lady Makbet świeca.

.....

PYTANIE 4

Określ miejsce wydarzeń

ODPOWIEDŹ

Wydarzenia rozgrywają się w pałacowej komnacie.

.....

PYTANIE 5

Określ znaczenie sceny w kontekście całego utworu.

ODPOWIEDŹ

Jest to scena po serii morderstw, jakich dopuścił się Makbet przy współudziale i wiedzy swojej żony.

.....

PYTANIE 6

W jaki sposób zachowuje się Lady Makbet?

ODPOWIEDŹ

Bohaterka chociaż ma otwarte oczy porusza się jakby pogrążona była we śnie. W ręku trzyma świecę. Ze słów Damy wynika ponadto, że zapalona lampa zawsze stoi koło łóżka Lady Makbet. Bohaterka bez ustanku wykonuje ruch jakby myła ręce. Mówi do siebie. Oskarża swojego męża. Jej słowa wyrażają lęk. Wszędzie czuje zapach krwi.

PYTANIE 7

Wskaż inne teksty kultury.

ODPOWIEDŹ

A. W dramacie romantycznym "Balladyna" Juliusza Słowackiego tytułowa bohaterka z powodu zbrodni, jakich się dopuściła, odczuwa niepokój. Boi się, że ktoś może ją zdemaskować. Symbolem zła, jakie wyrządziła innym jest czerwona niezmywalna plama na jej czole.

B. Główny bohater powieści "Zbrodnia i kara" Fiodora Dostojewskiego Rodion Raskolnikow zabił lichwiarkę. Po dokonaniu zbrodni bohater odczuwa strach przed zdemaskowaniem, dręczą go myśli samobójcze, popada w chorobę, nie chce widzieć się z najbliższymi, izoluje się, czuje się wyobcowany.

PYTANIE 8

Jaki jest wniosek?

ODPOWIEDŹ

Człowiek dopuszczając się niegodziwego uczynku, jakim jest zbrodnia, musi liczyć się z tym, że będzie dręczony wyrzutami sumienia, nie zazna spokoju, będzie żyć w lęku, popaść w chorobę psychiczną.